

CCBE
(AVRUPA BAROLARI VE HUKUK BİRLİKLERİ
KONSEYİ)
AVRUPADA AVUKATLARIN TEMSİLCİSİ

AVRUPADA AVUKATLIK MESLEĞİNE İLİŞKİN
TEMEL İLKELER TÜZÜĞÜ VE AVRUPADA
AVUKATLARIN TABİ OLDUĞU MESLEK
KURALLARI

Avrupa Barolar ve Hukuk Birlikleri Konseyi(CCBE)'nin temel amacı; avukatlık mesleğinin icrası ile ilgili ortak menfaatlerin korunması, hukukun gelişmesi ve hukukun üstünlüğü ile ilgili uygulamalar bakımından, adaletin yönetimi ve özellikle hukuk alanındaki somut gelişmeler bağlamında, gerek tam(Avrupa Birliği üyesi, Avrupa Ekonomik Bölgesi ve İsviçre Konfederasyonu), gerek ortak(yedek), gerekse gözlemci üye statüsünde bulunan üye baroları, hukuk alanındaki somut gelişmeler bağlamında; Avrupa'da ve uluslar arası düzeyde temsil etmektir (CCBE Tüzüğü Madde III 1.a).

Bu kapsamda CCBE; 700,000'den çok Avrupalı avukatın üyeliği ve katılımından meydana gelmiş bulunan baro ve hukuk birliğinin Avrupa'daki resmi temsilcisi konumunda bulunmaktadır.

CCBE ekli olarak sunulmakta olan ve birbirlerinden ayrı fakat tamamlayıcı özellik gösteren, iki ayrı temel düzenlemeyi kabul etmiş bulunmaktadır.

Bu düzenlemelerin en yenisi; CCBE'nin 24 Kasım 2006 tarihinde Brüksel'de yapılan genel kurul toplantısında kabul edilmiş bulunan **Avrupada Avukatlık Mesleğine İlişkin Temel İlkeler Tüzüğü** (*Charter of Core Principles of The European Legal Profession*)'dür. Söz konusu Tüzük, meslek kuralları(ahlak kuralları) olarak kabul edilmemektedir. Ancak bu kuralların, sadece CCBE'nin; asil, yedek ve gözlemci üyeleri bakımından değil, Avrupa genelindeki bütün avukatlara uygulanması amaçlanmıştır. Tüzük, avukatlık mesleği bakımından ulusal ve uluslar arası uygulamalar bakımından ortak kabul görmüş ve uygulanan on temel ilkeyi içermektedir.

Tüzük, bağımsızlığını kazanmak için uğraş veren baroların bağımsızlıklarını kazanmalarına yardım etmenin yanı sıra avukatlar arasında, avukatlık mesleğinin toplum içindeki önemi konusundaki farkındalığı artırmayı amaçlamakta ve bu bağlamda hem avukatları, hem karar organlarını hem de genel olarak kamuyu ilgilendirmektedir.

Diğer taraftan, **Avrupada Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları** (*Code of Conduct for European Lawyers*)'nın tarihi 28 Ekim 1988'e dayanmaktadır. Tüzük, üç defa değişikliğe uğramış olup, en son Portekiz, Porto'da 19 Mayıs 2006 tarihinde gerçekleşen genel kurul toplantısında yürürlükteki halini almıştır. Bu Tüzük, tüm üye ülkeler için geçerlidir. Şöyle ki; bu ülkelerin barolarına üye avukatlar için (bu barolar CCBE nezdinde; ister tam, ister yedek ister gözlemci üye olsunlar) bağlayıcı olup, avukatlar; söz konusu Tüzük kurallarına; Avrupa Birliği, Avrupa Ekonomik Bölgesi ve İsviçre Konfederasyonu, yedek ve gözlemci üye devletler sınırları içinde gerçekleştirdikleri sınır ötesi faaliyetlerinde, uymak zorunda bulunmaktadır.

Sözü edilen metinlerden birincisinin şerhi, ikinci metnin ise açıklayıcı notu bulunmaktadır.

Avrupa genelinde avukatlık mesleğinin deontoloji kurallarının temelini oluşturan, Avrupalı avukatın ve Avrupa'daki baroların gelişmesi ve şekillenmesine katkıda bulunan her iki metnin de çok önemli birer norm oldukları kuşkusuzdur.

- **AVRUPADA AVUKATLIK MESLEĞİNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER TÜZÜĞÜ**
- **AVRUPADA AVUKATLIK MESLEĞİNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER TÜZÜĞÜ'NE İLİŞKİN ŞERH**
- **AVRUPADA AVUKATLARIN TABİ OLDUĞU MESLEK KURALLARI**

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ

- 1.1. Avukatın Toplumdaki Görevi
- 1.2. Meslek Kurallarının Niteliği
- 1.3. Kuralların Amacı
- 1.4. *Ratione Personae* (Kişi Bakımından) Uygulama Alanı
- 1.5. *Ratione Materiae* (Madde Bakımından) Uygulama Alanı
- 1.6. Tanımlar

2. GENEL İLKELER

- 2.1. Bağımsızlık
- 2.2. Güven ve Dürüstlük
- 2.3. Sır Saklama
- 2.4. Diğer Baro ve Meslek Örgütlerinin Kurallarına Uyma
- 2.5. Avukatlıkla Bağdaşmayan Faaliyetler
- 2.6. Kişisel Reklam

- 2.7. Müvekkilin Çıkarı
- 2.8. Avukatın Müvekkiline Karşı Sorumluluğunun Sınırı

3. MÜVEKKİLLERLE İLİŞKİLER

- 3.1. Vekaletin/Talimatın Kabulü ve Sona Ermesi
- 3.2. Çıkar Çatışması
- 3.3. *Pactum de Quota Litis* (Hasılı Davaya İştirak Sözleşmesi)
- 3.4. Ücretlerin Düzenlenmesi
- 3.5. Alacağa Mahsuben Ödeme
- 3.6. Avukat Olmayanlarla Ücret Paylaşımı
- 3.7. Dava Masrafları ve Adli Yardım
- 3.8. Müvekkil Parası
- 3.9. Mesleki Sorumluluk Sigortası

4. MAHKEMELERLE İLİŞKİLER

- 4.1. Mahkemede Geçerli Meslek Kuralları
- 4.2. Duruşmaların Adilane Yürütülmesi
- 4.3. Mahkemelerde Davranış
- 4.4. Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi
- 4.5. Hakemler ve Diğer Kişilerle İlişkiler

5. AVUKATLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER

- 5.1. Meslektaşlık Ruhu
- 5.2. Farklı Üye Ülke Avukatları Arasında İşbirliği
- 5.3. Avukatlar Arasında İletişim
- 5.4. Tavsiye Ücreti
- 5.5. Karşı Tarafla İletişim
- 5.6. (6 Aralık 2002 tarihinde Dublin’de yapılan Genel Kurul Kararı ile metinden çıkarılmıştır)
- 5.7. Ücretlerle İlgili Sorumluluk
- 5.8. Mesleki Gelişimin Sürdürülmesi
- 5.9. Farklı Üye Devlet Arasındaki Uyuşmazlıklar

**AVRUPADA AVUKATLIK MESLEĞİNE İLİŞKİN
TEMEL İLKELER TÜZÜĞÜ (CHARTER OF CORE
PRINCIPLES OF THE EUROPEAN LEGAL PROFESION)
(Bu ilkeler 25.11.2006 tarihli CCBE Genel Kurulunda Kabul
edilmiştir)¹**

“Hukukun üstünlüğüne saygı esasına dayalı olarak kurulmuş bulunan bir toplumda avukat özel bir role sahip bulunmaktadır. Avukatın görevi, yasaların izin verdiği sınırlar içinde verilen talimatları yerine getirmekle başlayıp sona ermemektedir. Bir avukat, kendisine hak ve özgürlüklerinin savunulması ve sağlanması görevini verenlerin çıkarlarına ve adaletin sağlanmasına da hizmet etmek zorundadır ve bu bağlamda avukatın görevi sadece müvekkilinin davasını takip etmek olmayıp aynı zamanda müvekkiline danışmanlık hizmeti vermektir. Bir toplumda avukatın mesleki faaliyetine saygı göstermek o toplumda demokrasi ve hukukun üstünlüğünün varlığı için zorunlu bir koşuldur.”

-CCBE Avrupa Avukatları için Meslek Kuralları Madde 1.1

Farklı yargı alanlarında çok az farkla ifade edilmiş olmalarına rağmen tüm Avrupalı avukatlar için geçerli olan, ortak temel ilkeler mevcuttur. Temel ilkeler, avukatların mesleki faaliyetlerinin tabii bulunduğu çeşitli ulusal ve uluslar arası yasaya, düzenlemeye dayanmaktadır. Avrupalı avukatlar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi uyarınca zorunlu bulunan ve yargının/adaletin kurallara uygun biçimde yönetimi, adil

yargılanma hakkı ve adalete erişim için gerekli olan bu ilkelere bağlı bulunmaktadırlar. Barolar ve hukuk birlikleri, mahkemeler, kanun yapıcılar, hükümetler ve uluslar arası kuruluşlar kamu yararı için temel ilkeleri korumanın ve sürdürmenin yolunu bulmaya çalışmalıdır.

Bu temel ilkeler, özellikle:

- a)** Avukatın, müvekkilin davasını takip etmesi ve yürütmesi için gereken, bağımsızlığı ve özgürlüğü;
- b)** Avukatın, müvekkilin davasını gizli tutma hak ve görevi ile meslek sırrı kavramına uyma ve saygı;
- c)** İki ayrı müvekkil arasındaki veya müvekkille avukat arasında ki çıkar çatışmalarından kaçınma;
- d)** Avukatlık mesleğinin itibar ve onuru ile avukatın kişisel dürüstlük ve saygınlığı;
- e)** Müvekkile sadakat;
- f)** Ücretlerle ilgili olarak müvekkillere adil davranmak;
- g)** Avukatın mesleki kabiliyet ve yeterliliği;
- h)** Meslektaşlar arası saygı;
- i)** Hukukun üstünlüğüne ve yargının adil yönetimine saygı; ve
- j)** Avukatlık mesleğinin kendi kendini denetlemesi; Olarak belirtilmiştir.

AVRUPADA AVUKATLIK MESLEĞİNE İLİŞKİN TEMEL İLKELER TÜZÜĞÜ'NE İLİŞKİN ŞERH²

- 1- CCBE, 25 Kasım 2006 tarihinde, “Avrupalı avukatların tabi olduğu temel ilkeleri Tüzüğü”nü, oybirliği ile kabul etmiştir. Söz konusu Tüzük, tüm Avrupa’da avukatlık mesleği için ortak on ilkeyi içermektedir. Bu ilkelere saygı, bir demokrasideki tüm diğer temel hakların esasını teşkil eden, yasal savunma hakkının temelini oluşturmaktadır.
- 2- Temel ilkeler, Avrupalı avukatların mesleki faaliyetlerine ilişkin icraatlarını düzenleyen ve tabi oldukları tüm ulusal ve uluslar arası kuralların temelini oluşturan ortak zemini açıklamaktadır.
- 3- Tüzük aşağıda yer alan esasları göz önüne almaktadır:
 - CCBE üyesi olmadığı halde Avrupa’da kabul görmüş meslek kurallarını benimseyen ülkeler dahil olmak üzere, bütün Avrupa devletlerinde geçerli olan ulusal meslek kurallarını³,
 - CCBE tarafından düzenlenmiş bulunan; Avrupalı Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kurallarını,
 - Uluslararası Barolar Birliği(IBA)’nin Uluslararası Mesleki Etik Kurallarında yer alan Genel Uygulama İlkeleri⁴,ni,
 - Avrupa Konseyi, Bakanlar Komitesi’nin, 25 Ekim 2000 tarih ve Rec(2000) 12 sayılı, avukatlık mesleğini icra etme özgürlüğüne ilişkin tavsiye kararını,⁵
 - Birleşmiş Milletler’in, 27 Ağustos ila 7 Eylül 1990 tarihleri arasında, Havana, Küba’da gerçekleştirilen; Suçların Önlenmesi ve Suçlulara Karşı İyi Muamele Edilmesi

2
3
4
5

Kongre'sinde kabul edilen Kongresinde kabul edilen Avukatların Rolüne ilişkin Temel İlkeleri,⁶

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa Adalet Divanı'nın yerleşmiş içtihatları, ve özellikle, Avrupa Adalet Divanı'nın 19 Şubat 2002 tarih, C-309/99 sayılı *Wouters v. Algemene Raad van Nederlandsa Orde van Advocaten*, Kararı'nı,⁷
- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi⁸, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi⁹ ve Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi'ni,¹⁰
- Avrupa Parlamentosu'nun, avukatlık mesleği ve kamu yararı bakımından hukuk sistemlerinin işleyişine ilişkin 23 Mart 2006 tarihli kararını.¹¹

- 4- Bu Tüzük, CCBE'nin tam, yedek ve gözlemci üyeleri devletlerinin de ötesine ulaşmayı hedefleyen, pan- Avrupa anlamında bir doküman olarak fayda sağlamak üzere düzenlenmiştir. Tüzüğün, örneğin, Avrupa'nın yeni gelişen demokrasilerinde bağımsızlıklarını kabul ettirmek için mücadele veren Baro Birliklerine faydasının dokunması umut edilmektedir.
- 5- Bu Tüzüğün; avukatlar, karar mercileri ve halk arasında uzlaşmayı arttıracacağı ve avukatların toplumdaki rolünün önemini vurgulaması ile bu önem ve rolün, avukatlık mesleğine ilişkin ilkelerle, desteklendiğini konusundaki mutabakatı artıracığı ümit edilmektedir.
- 6- Bir avukatın, tek başına veya ortaklık şeklinde veya kamu kesiminde faaliyet göstermesine bakılmaksızın çalışma şekli ne olursa olsun; müvekkili için güvenilir bir danışman ve temsilci, üçüncü kişiler tarafından saygı duyulan bir profesyonel ve

6

7

8

adaletin adil bir şekilde gerçekleşmesine katkısı bakımından zorunlu bir kişidir. Anılan sıfatları taşıyan bir avukat, müvekkilinin hak ve menfaatlerini sadık bir şekilde korumak suretiyle hizmet etmenin yanında toplum içinde de avukatlık görevini; ihtilafları önleyerek ve engel olarak, ihtilafların yasalar çerçevesinde hallini sağlayarak, hukukun gelişimine katkıda bulunarak, özgürlük, adalet ve hukukun üstünlüğünü savunarak yerine getirmektedir.

- 7- CCBE; hâkimlerin, kanun yapıcıların, hükümetlerin ve uluslar arası kuruluşların, Baro Birlikleriyle beraber bu Tüzük'te yer alan ilkelerin uygulamasını için çaba harcayacaklarına inanmaktadır.
- 8- Bu Tüzük, Avrupalı Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları'nın giriş bölümünden alıntı yaparak ve "Bir avukatın mesleki faaliyetine saygı göstermek, o toplumda demokrasi ve hukukun üstünlüğünün var olması için zorunlu bir koşuldur" şeklindeki ifadeyi de teyit eden önsözle başlamaktadır. Günümüzde Avrupa'da anlaşıldığı gibi, hukukun üstünlüğü demokrasi ile yakından alakalı bulunmaktadır.
- 9- Bu Tüzüğün giriş bölümünde yer alan paragraftaki ifade, Tüzük'te yer alan ilkelerin, Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi'nin öngördüğü gibi adaletin adil yönetimi, adalete erişimin ve adil yargılanma hakkı için zorunlu olduğunu ileri sürmektedir. Gerek Avrupa'nın yeni gelişmekte demokrasileri, gerekse daha oturmuş demokrasilerinde icrai faaliyet gösteren avukatlar ve mensubu oldukları barolar, bu hakların tehdit altında olması durumunda, bu hakları en ön sırada savunmaya devam edeceklerdir.

İlke (a)- Avukatın bağımsızlığı ve müvekkilinin davasını takip etme özgürlüğü:

Bir avukatın, müvekkilini temsil etmesi ve danışmanlık hizmeti faaliyetlerini sürdürebilmesi için, politik açıdan, ekonomik bakımdan ve fikri anlamda özgür olması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile avukat devletten ve diğer güçlü otorite kaynaklarından bağımsız olmalı ve bu bağımsızlıktan kendi iş ortaklarının uygunsuz baskısı ile ödün vermemelidir. Avukat,

mahkemelerin ve üçüncü şahısların güvenini kazanmak istiyorsa, kendi müvekkilinden de bağımsız olmalıdır. Şöyle ki; müvekkilinden bağımsız olmayan bir avukat işin kalitesini garanti edemez. Avukatın bir serbest meslek kuruluşuna üye olması ve bu üyelikten güç/yetki alması onun bağımsızlığının teminatını teşkil etmekte olup barolar da avukatın bağımsızlığını sağlama konusunda önemli bir role sahip olmalıdırlar. Mesleğin kendini denetlemesi, avukatın bireysel olarak bağımsız olması için büyük önem taşımaktadır. Bilineceği gibi bağımsızlığa sahip olmayan toplumlarda avukatlar özgürce müvekkillerinin davasını takip edemez ve hatta takip ettikleri davalar için hapis cezası ile cezalandırılabilenekte ve hatta ölmektedir.

İlke (b) – Avukatın müvekkilinin işini gizli tutma ve meslek sırrına saygı gösterme hak ve görevi:

Bir avukatın görevinin en önemli özelliği, müvekkilin başkalarına açıklamayacağı bilgileri avukatına sunması ve avukatın da bu bilgileri - özel kişisel bilgiler ve çok değerli ticari sırlar gibi- güven mahremiyet ve güven kavramı kapsamında taşımaktır. Gizlilikten emin olunmadıkça güvenden bahsedilemez. Bu Tüzük, söz konusu prensibin iki yönünü de vurgulamaktadır: gizliliğe riayet sadece avukatın görevi olmayıp, müvekkilin de temel hakkıdır. “Mesleki ayrıcalık” kuralları uyarınca; avukatla müvekkili arasındaki iletişimin müvekkil aleyhine kullanılmasını yasaklamaktadır. Bazı hukuki yetki alanlarında gizlilik hakkı sadece müvekkile ait bir hak olarak görülürken, diğerlerinde “meslek sırrı” bir avukatın karşı tarafın avukatı ile yaptığı iletişimi; kendi müvekkilinden mahremiyet kapsamında, gizli tutmasını gerekli kılabilir. İlke (b); mesleki ayrıcalık, gizlilik/sır ve meslek sırrı kavramlarını kapsamaktadır. Avukatın müvekkile karşı bu borç ve görevi vekaletten ayrılrsa da devam eder.

İlke (c) – farklı müvekkiller arasında veya avukatla müvekkil arasında çıkar çatışmalarının önlenmesi:

Bir avukatın mesleğin laikiyle icra edilmesi için, çıkar çatışmalarını önlemesi gerekmektedir. Bu bağlamda, aralarında ihtilaf varsa veya ihtilaf çıkması olası ise, bir avukat aynı konuda iki ayrı müvekkile hizmet veremez. Benzer şekilde, bir avukat, önceki veya halen hizmet verdiği bir müvekkil vasıtası ile hakkında gizli bilgiler sahibi olduğu bir kişinin avukatlığını yapmaktan kaçınmalıdır. Bir avukat, kendisi ile çıkar çatışması olan bir kişinin vekaletini üstlenmemelidir. Bu çıkar çatışması avukatlık hizmetinin verildiği sırada ortaya çıkarsa, avukat vekaletten ayrılmalıdır. Bu ilkenin; (a)(bağımsızlık), (b)(mahremiyet) ve (e)(sadakət) şıklarında düzenlenmiş bulunan ilkelerle bağlantılı olduğu açıkça görülmektedir.

İlke (d) – avukatlık mesleğinin şeref ve haysiyeti, avukatın saygınlığı ve dürüstlüğü:

Bir avukata, müvekkiler, üçüncü şahıslar, mahkemeler ve devlet tarafından güven duyulabilmesi için, o avukata bu değeri hak gösterilmelidir. Bu güvenin hak edilebilmesi için; avukat, saygın bir meslek örgütüne üye olmalı, kendisini ve mesleğin saygınlığını ile toplum tarafından mesleğe duyulan güveni sarsıcı davranışlarda bulunmamalıdır. Ancak, avukatın mükemmel bir birey olması beklenememekle beraber, avukatlık mesleğini yaparken veya başka iş ilişkilerinde ve hatta özel hayatında, mesleğin onur ve şerefini zedeleyecek, yüz kızartıcı davranışlarda bulunmaması anlaşılmaktadır. Yüz kızartıcı fiiller, avukatın meslekten atılmasına kadar gidebilecek müeyyidelerle cezalandırılmasına sebep olabilir.

İlke (e) – müvekkile sadakat:

Bir avukatın fonksiyonunun temelinde müvekkile sadakat yer almaktadır. Müvekkil avukatına danışman ve vekil olarak güven duymalıdır. Bir avukatın, müvekkiline sadık olması için bağımsız ((a) şikkına bakınız), çıkar çatışmasını önleyebilir((c) şikkına bakınız), müvekkilin sırrını saklayabilmesi((b) şikkına bakınız) gerekmektedir. Avukatlık mesleği bakımından

hassasiyeti olan en önemli ihtilaflar avukatın müvekkile sadakati ilkesi ile daha kapsamlı görevlerine ilişkin ilkelerin çatışmasından kaynaklanmakta olup bu ilkeler; (d)(saygınlık ve dürüstlük), (h)(meslektaşlara saygı) ve özellikle (i)(hukukun üstünlüğüne ve adil yargılanma hakkına saygı) şıklarında düzenlenmiştir. Bu bağlamda, bir avukat şerefsiz bir davayı savunarak mahkemeye ve yargı yönetimine karşı olan görevlerinden taviz vermeyeceği hususunu müvekkiline açıkça söylemekle yükümlü bulunmaktadır.

İlke (f) – ücretlerle ilgili olarak müvekkile adil davranmak:

Bir avukatın müvekkilinden talep edeceği ücret; açıkça beyan edilmeli, adil ve makul olmalı, hukuk ve meslek kurallarına uygun olmalıdır. Her ne kadar meslek kuralları ve bu Tüzüğün (c) bendinde yer alan ilke ile bir avukat ile müvekkili arasında çıkar çatışmasının önlenmesinin önemi vurgulanmakta ise de; avukatlık ücreti meselesi sözü edilen ihtilaf bakımından tehlike arz etmektedir. Buna göre, meslek kurallarına ilişkin düzenleme avukatların müvekkillerinden aşırı ücret talep etmelerinin engellenmesi için mesleki denetimin gerekliliği bu ilke ile vurgulanmaktadır.

İlke (g) – avukatın mesleki yeterliliği:

Bilindiği üzere bir avukatın yeterli ve uygun mesleki eğitimi yoksa bir müvekkili iyi temsil edemez ve etkin bir danışmanlık hizmeti veremez. Son zamanlarda hukuk fakültesinden mezun olunduktan sonraki eğitim ve öğrenim(sürekli mesleki gelişim) hukuk ve uygulama, teknolojik ve çevresel ekonomik değişiklikler nedeniyle önem kazanmış bulunmaktadır. Meslek kuralları bir avukatın uzman olmadığı konulara ilişkin dava almaması gerektiğini vurgulamaktadır.

İlke (h) – meslektaşlara karşı saygılı olmak:

Bu ilke, avukatların müvekkileri adına çok hassas ve basiret isteyen işler üstlenmeleri bakımından önem arz etmekte ise, saygının gerekli olduğu hususunu teyitten daha çok şey ifade etmektedir. Söz konusu ilke; bir aracı olarak avukatın rolüne vurgu yapmakta olup, onun güvenilir, doğruları söyleyen, meslek kurallarına riayet eden ve sözüne güvenilir bir kişi olduğu hususunu düzenlemektedir. Yargı ve adaletin iyi işlemesi bakımından avukatların karşılıklı olarak birbirlerine saygı göstermesi zorunlu bulunmaktadır. Aynı şekilde, avukatların birbirlerine iyi niyetle yaklaşması ve birbirlerini aldatmamaları kamu düzeni gereğidir. Meslektaşlar arasındaki karşılıklı saygı adaletin düzgün yönetimini sağlar, ihtilafların sulh yoluyla halledilmesine yardım eder ve hepsinden öte müvekkilin menfaati de korunmuş olur.

İlke (i) – hukukun üstünlüğüne saygı ve adaletin adilane yönetimi:

Bir avukatın adaletin adil yönetimine katkısı ve bu konudaki rolünün bir kısmını belirlemiş bulunmaktayız. Bu görüş bazen avukatın “mahkeme memuru/mahkeme çalışanı” veya “adalet bakanı” gibi sıfatlarla ifade edilmektedir. Bir avukat mahkemeye asla bilerek yanlış veya yalan beyanda bulunmamalı, mesleki faaliyetleri kapsamında üçüncü şahıslara yalan söylememelidir. Bu yasaklamalar müvekkilin güncel çıkarlarına aykırı olabilir, ancak çok hassas bir sorun olan adaletin/yargının çıkarı ile müvekkilin çıkarı konusundaki çatışmalar avukatın aldığı eğitim sayesinde çözülecektir. Bu gibi konularda avukat baro veya hukuk birliğinden yardım talep edebilir. Son yapılan değerlendirmelere göre; bir avukat, ancak mahkemelerin ve üçüncü şahısların güvenini kazanmış ve adaletin/yargının adil bir şekilde yönetiminde kendisine aracı olarak güvenilirse, başarılı bir şekilde müvekkilini temsil edebilir.

İlke (j) – avukatlık mesleğinin kendi kendisini düzenlemesi/denetlemesi:

Devletin, açık veya gizli bir şekilde avukatlık mesleğini ve avukatların faaliyetlerini denetlemesi bağımsız olmayan toplumların en belirgin özelliklerinden birisidir. Avrupa ülkelerinin pek çoğunda avukatlık mesleği kendi kendini denetleyen ve devlet tarafından denetimin yapıldığı bir uygulama sergilemektedir. Pek çok örnekte devletler temel ilkelerin önemini bilinci ile sır saklama, barolara kendi meslek kurallarını yapma yetkisi gibi hakları vermek suretiyle, yasal düzenlemelerle avukatlık mesleğini desteklemektedir. CCBE; avukatların kendi kendini denetlemesi ve düzenlemesinin, devletten ve devlet karşısında bağımsız olması ile sağlanacağına inanmaktadır. Bağımsızlığı teminat altına alınmamış avukatların mesleki ve hukuki görevlerini gerçekleştirmeleri mümkün bulunmamaktadır.

DİP NOTLAR:

- (1)** CCBE'nin 25.11.2006 tarihli Genel Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.
- (2)** CCBE'nin 11.05.2007 tarihli Genel Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.
- (3)** Ulusal meslek kuralları CCBE'nin web-sayfasında yer almaktadır: <http://www.ccbe.eu/index.php?id&L=O>
- (4)** IBA Avukatlık Mesleği Genel Kuralları, <http://www.ibanet.org/images/downloads/BIC/2006%20general%20principles%20for%20legal%20profession.pdf>.
- (5)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin R(2000)21 Sayılı Tavsiye Kararı; <http://wcd.coe.int/com.instranet.IntraServlet?Command=com.instranet>
- (6)** BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Avukatların Rolüne İlişkin Temel İlkeleri; <http://www.Unhchr.ch/html/menu3/b/hcomp44.htm>

- (7)** Eur-Lex, 04.05.2002 tarihli Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesi;http://eur-lex.europa.eu/LexUniServ/site/en/oj/2002/c_109/c
- (8)** BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi;
<http://www.un.org/Overview/rights.html>
- (9)** Avrupa Konseyi, İnsan Hakları ve Temel Hürriyetlerin Korunmasına İlişkin Sözleşmesi(Konvansiyon);<http://www.echr.coe.int/NR/rydonlyres/D5CC24A7-DC13-4318-B457-5C9014916d7A/O/EnglishAnglais.pdf>
- (10)** Avrupa Parlamentosu, AB Temel Haklar Bildirgesi;<http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/texten.pdf>
- (11)** Avrupa Parlamentosu'nu 23.Mart.2006 tarihli;Avukatlık Mesleği ve Mesleğin Hukuk Sisteminin İşleyişi Konusunda Genel Menfaatine İlişkin Kararı;<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDOC.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2006-0108+O+DOC+XML+VO//EN>

AVRUPADA AVUKATLARIN TABİ OLDUĞU MESLEK KURALLARI

Avrupada Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları ilk defa, 28 Ekim 1988 tarihinde yapılan, CCBE Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir. 28 Kasım 1998, 6 Aralık 2002 ve 19 Mayıs 2006 tarihlerinde yapılan Genel Kurul Toplantılarında değişiklikler yapılmıştır. Diğer taraftan, Kurallar, 20 Ağustos 2007 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında CCBE Tüzüğünde yapılan değişiklikleri de göz önüne almaktadır.

1. GİRİŞ

1.1. Avukatın Toplumdaki Görevi

Hukukun üstünlüğüne saygı esasına dayalı olarak kurulmuş bulunan bir toplumda avukat özel bir role sahiptir. Avukatın görevi yasanın izin verdiği sınırlar içinde verilen talimatları yerine getirmekle başlayıp sona ermez. Avukat, kendisine hak ve özgürlüklerinin savunulması ve sağlanması görevini verenlerin çıkarlarının yanısıra adaletin sağlanmasına da hizmet etmek zorundadır ve sadece müvekkilinin davasını

takip etmekle görevli olmayıp aynı zamanda müvekkilinin danışmanıdır. Bir toplumda avukatın mesleki işlevine saygı göstermek o toplumda demokrasi ve hukukun üstünlüğünün varlığı için zorunlu bir koşuldur.

Dolayısıyla, avukatın üstlendiği görev, ona aşağıda sayılanlara karşı çeşitli hukuki ve ahlaki yükümlülükler(birbiriyle çelişkili görünseler de) getirir ve yükler;

- Müvekkile,
- nezdinde müvekkilin davasını savunduğu veya hareket ettiği mahkemeler ve diğer yetkili makamlara,
- genel olarak hukuk mesleği camiası ve özel olarak bu topluluğun her bir mensubuna,
- kendi koyduğu meslek kurallarına saygıyla bağlı olan özgür ve bağımsız bir hukuk mesleğinin var olduğu ve bunun devletin ve diğer çıkar odaklarının güçlerine karşı insan haklarının sağlanmasında esaslı bir güvence olduğu topluma.

1.2. Meslek kurallarının niteliği

1.2.1. Avukatların, bütün uygar toplumlarda vazgeçilmez kabul edilen mesleklerini gerektiği gibi yürütebilmek için uydukları meslek kuralları, tamamen kendi serbest iradeleriyle ortaya konulan mutabakatlarıyla oluşmuştur. Avukatın bu kurallara uymaması disiplin cezasıyla sonuçlanabilir.

1.2.2. Her baro veya meslek örgütünün bazı kuralları kendi geleneklerinden kaynaklanır. Bu kurallar, üye devletlerin mesleki örgütlenme biçimlerine ve mesleki faaliyet alanlarına, yargısal ve yönetsel yöntemlerine ve ulusal mevzuatına göre uyarlanır. Bu kuralların ne ait oldukları koşul ve çevrelerinin dışına taşınmaları ne de nitelikleri itibariyle genelleştirilemeyecek oldukları halde, bunlara genel uygulanma alanı sağlamaya girişilmesi mümkün olmadığı gibi arzu da edilmez.

Bununla birlikte, her baro ve meslek örgütünün kendi özel kuralları aynı değerler üzerine kurulmakla birlikte, çoğu kez ortak bir temele işaret ederler.

1.3. Kuralların amacı

1.3.1. Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi'nin süregelen entegrasyonu ile Avrupa Ekonomik Bölgesi dahilinde faaliyet gösteren avukatların sınır ötesi faaliyetlerinin giderek sıklaşması sonucunda; hangi baro veya meslek örgütüne üye olurlarsa olsunlar Avrupa Ekonomik Bölgesi'nde faaliyet gösteren tüm avukatların, sınır ötesi faaliyetleri açısından tabi olacakları ortak kuralların belirlenmesi, kamu çıkarından kaynaklanan bir ihtiyaca dönüşmüştür. Bu kuralların ihdas edilmesinin özel bir amacı da , 77/249/EEC sayılı Avrupa Ekonomik Topluluğu Direktifi'nin 4 ve 7.2 Maddeleriyle 98/5/EC sayılı Avrupa Birliği Direktifi'nin 6 ve 7. Maddelerinde belirtilen “çifte deontoloji” nin uygulanmasından kaynaklanan zorlukların giderilmesidir.

1.3.2. Hukuk mesleğini CCBE aracılığı ile temsil eden kuruluşlar, bu belgede bulunan meslek kurallarıyla ilgili olarak aşağıdaki maddelerde hüküm bulan şu hususları önerirler:

- Bu meslek kurallarının Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi'nin bütün baro ve meslek örgütlerinin bir ortak uzlaşısı olarak kabul edilmeleri;
- Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi avukatlarının sınır ötesi faaliyetleri açısından, ulusal veya AET ait düzenlemelere uyum içinde ve mümkün olduğunca kısa sürede fiilen uygulanabilir kurallar olarak kabul edilmeleri;
- Uyum süreçlerinde yapılacak tüm ulusal deontoloji veya mesleki kural değişikliklerinde göz önünde bulundurulmaları.

Bu kuruluşlar, ulusal deontoloji ve meslek kurallarının, mümkün olduğunca işbu belgedeki kurallarla uyumlu olarak yorumlanma ve uygulanması dileklerini ifade etmektedir.

Bu belgedeki kuralların avukatların sınır ötesi faaliyetleri kapsamında fiilen uygulanabilir kurallar olarak kabul edilmesinden sonra, ilgili avukatın, mensubu olduğu baro veya meslek örgütünün kurallarına uyma yükümlülüğü, söz konusu kuralların bu belgedeki kurallarla uyumluluğu ölçüsünde sürecektir.

1.4. *Ratione Persona*(Kişi bakımından) Uygulanma Alanı

Bu Kurallar, 77/249/EEC sayılı Avrupa Ekonomik Topluluğu ve 98/5/EC sayılı Avrupa Birliği Direktiflerinde tanımlanan avukatlarla CCBE'nin yedek ve gözlemci üyesi devletlerin avukatlarına uygulanacaktır.

1.5. *Ratione Materiae*(Madde Bakımından) Uygulama Alanı

Aşağıdaki kurallar, bir üye devletin yalnızca kendi sınırları içinde uygulanmakta olan deontoloji ve meslek kurallarının uyum sürecine konu olması hedefi göz ardı edilmeksizin, avukatın Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi'ndeki sınır ötesi faaliyetine uygulanır. Sınır ötesi faaliyet terimi:

- (a) Avukatların kendi devletleri dışında, diğer üye devletlere mensup avukatlarla yürüttükleri tüm mesleki temasları ve;
- (b) Avukatın kendi devleti dışındaki üye devletlerin herhangi birinde bizzat bulunarak veya bulunmadan, yürüttüğü mesleki faaliyetleri ifade eder.

1.6. Tanımlar

Bu belgede yer alan;

“Üye Devlet” terimi Avrupa Birliği’ne üye bir devleti veya avukatlık faaliyeti 1.4. Madde kapsamında bulunan diğer bir devleti;

“ Kendi Üye Devleti” terimi, avukatın avukatlık ruhsatını veya unvanını aldığı üye devleti;

“ Ev sahibi Üye Devlet” terimi, avukatın sınır ötesi faaliyetlerini sürdürdüğü herhangi bir üye devleti;

“Yetkili Makam” terimi, ilgili üye devletin meslek kuralları koymak ve avukatlara ilişkin disiplin kurallarını yürütmekle sorumlu meslek kuruluş(ları) veya makam(lar)ını;

“77/249/EEC sayılı Direktif” avukatların hizmetlerini etkin bir şekilde ifa etme serbestisine ilişkin 22 Mart 1977 tarih, 77/249/EEC sayılı Konsey Direktifini,

“98/5/EC sayılı Direktif” bir avukatın ruhsatını/yetkisini aldığı devlet dışındaki üye devlette mesleğini sürekli icra edebilmesine olanak sağlayan 16 Şubat 1998 tarih 77/249/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifini,

ifade eder.

2. GENEL İLKELER

2.1. Bağımsızlık

2.1.1. Bir avukatın yapmak durumunda olduğu birçok görevi, kendi kişisel çıkarları ve dış baskılardan kaynaklananlar başta olmak üzere, onun her türlü etkiden arınmış mutlak bağımsızlığını gerektirir. Bu bağımsızlık, adaletin gerçekleşmesine duyulan güven açısından bir yargıcın tarafsızlığı kadar gereklidir. Bu yüzden, bir avukat bağımsızlığının zedelenmesinden kaçınmakla ve ne müvekkilini ne mahkemeyi ne de üçüncü şahısları memnun etmek kaygısı ile meslek ilkelerinden ödün vermemekle yükümlüdür.

2.1.2. Bu bağımsızlık, davalar kadar hasımsız işlerde de gereklidir. Bir avukatın, bir müvekkiline; yalnızca ona kendini beğendirmek niyetiyle kendi kişisel çıkarlarına hizmet etmek üzere veya dış baskılarla verdiği danışmanlık hizmetinin hiçbir değeri yoktur.

2.2. Güven ve dürüstlük

Güven ilişkisi yalnızca bir avukatın onuru, dürüstlüğü ve açık sözlülüğünden kuşku duyulmaması halinde var olabilir. Avukatlar için bu geleneksel değerler mesleki yükümlülüklerdir.

2.3. Sır saklama

2.3.1. İfa edilen hizmeti bir gereği olarak, müvekkilin başkalarına açıklamayacağı şeyleri avukatına açıklaması ya da avukatın kendisine duyulan güven temelinde mahremiyet taşıyan başka bilgilere erişmesi söz konusu olabilir. Sırların saklanacağından emin olunmadıkça güvenden bahsedilemez. Sır saklama yükümlülüğü, avukatın birincil ve temel hak ve görevidir.

Avukatın sır saklama yükümlülüğü, müvekkilin çıkarına olduğu kadar adaletin gerçekleşmesine de hizmet eder. Bu yüzden, sır saklama yükümlülüğü devlet tarafından özel bir korunmaya tabidir.

2.3.2. Avukat, mesleğinin icrası esnasında edindiği bütün bilgilerin gizliliğine saygı göstermek zorundadır.

2.3.3. Sır saklama yükümlülüğü zamanla sınırlı değildir.

2.3.4. Bir avukat, hizmetin ifası süresince kendisiyle birlikte çalışan meslektaşlarının ve yanında çalıştırdığı herkesin sır saklama yükümlülüğüne uymalarını sağlar.

2.4. Diğer Baro ve Meslek Örgütlerinin Kurallarına Uyma

Sınır ötesi hukuk hizmeti veren bir üye devlet avukatı, sınır ötesi faaliyet gösterdiği ev sahibi devletin meslek kurallarına uymakla yükümlü olabilir. Avukatların, herhangi bir mesleki faaliyetin icrasında, kendilerini etkileyecek olan kurallar hakkında bilgi edinmeleri bir görevdir.

CCBE üyesi kuruluşlar, diğer avukatların güncel meslek kurallarının bir suretine CCBE Sekretaryası'ndan ulaşabilmelerini sağlamak üzere, kendi meslek kurallarını Sekretarya'ya tevdi etmekle yükümlüdür.

2.5. Avukatlıkla bağdaşmayan görevler

2.5.1. Avukatlar, işlevlerini gerektiği şekilde bağımsız olarak ve adaletin gerçekleşmesine uyumlu olarak gerçekleştirebilmek için bazı faaliyetleri yürütmekten yasaklanabilirler.

2.5.2. Herhangi bir ev sahibi üye devlet mahkemesi veya kamu otoritesi nezdinde bir müvekkil temsil eden veya savunan avukat, söz konusu ev sahibi üye devlet avukatlarının yürütemeyecekleri faaliyetleri belirleyen kurallara uymak zorundadır.

2.5.3. Mesleğini ev sahibi üye devlette büro açmak suretiyle icra eden bir avukat, hukuk mesleği ile ilgisi bulunmayan ticari veya diğer bir işle doğrudan iştigal etmek isterse, o üye devletin avukatları için geçerli olan yasaklara veya avukatlıkla bağdaşmayan faaliyetlere ilişkin kurallara uyacaktır.

2.6. Kişisel reklam

2.6.1. Bir avukat, verdiği bilgilerin yanlış ve aldatıcı olmaması, sır saklama yükümlülüğüne ve mesleğin diğer temel değerlerine aykırı olmaması kaydıyla, sunduğu hizmetlerle ilgili olarak kamuyu bilgilendirme hakkına sahiptir.

2.6.2. Bir avukatın 2.6.1. sayılı fıkra hükümlerine uygun olmak koşulu ile yazılı basın, radyo, televizyon, elektronik ticari iletişim araçları ve diğer vasıtalarla kişisel reklam yapmasına izin verilir.

2.7. Müvekkilin Çıkarı

Bir avukat, bütün yasa hükümleri ve meslek kurallarına uymak koşuluyla, müvekkilinin çıkarlarını her zaman en iyi şekilde gözetmek ve müvekkilinin çıkarını kendi veya meslektaşlarının çıkarlarından önde tutmak zorundadır.

2.8. Avukatın Müvekkiline Karşı Sorumluluğunun Sınırı

Bir avukat, müvekkiline karşı olan sorumluluğunun sınırlarını, kendi üye devleti ve ev sahibi üye devletin yasalarının izin verdiği ölçüde ve tabi olduğu meslek kurallarına uygun olarak, kendisi belirleyebilir.

3. MÜVEKKİLLERLE İLİŞKİLER

3.1. Vekaletin/Talimatın kabulü ve sona ermesi

3.1.1. Bir avukat vekalet/talimat almadıkça bir kimsenin davasını takip edemez. Yine de, herhangi bir kişi adına hareket eden bir avukatın veya yetkili bir makamın talimatı üzerine davaya bakabilir.

Avukat, kendisine talimat/vekalet veren özel veya tüzel kişinin kimliği, kanuni ehliyeti ve yetkisi hakkında kuşku duyarsa, söz

konusu kişinin kimliğini, yetkisi ve kanuni ehliyetini belirlemek makul ölçüde gayret göstermek zorundadır.

3.1.2. Bir avukat müvekkiline sunduğu temsil ve danışmanlık hizmetini zamanında, basiretli bir şekilde ve özenle yürütür. Bir avukat kendisine verilen talimatın/vekaletin gereklerini yerine getirmeyi kişisel sorumluluğu olarak kabul eder ve kendisine tevdi edilen işle ilgili gelişmelerden müvekkilini bilgilendirir.

3.1.3. Bir avukat mesleki bilgisi ve becerisinin yetersiz kalacağını bildiği veya bilmesi gereken bir işi, o iş için yeterli bilgi ve beceriye sahip olan başka bir avukatla işbirliği yapmaksızın alamaz.

Bir avukat işlerinin yoğunluğunu dikkate alarak, zamanında yerine getiremeyeceği işler için vekalet/talimat kabul edemez.

3.1.4. Bir avukat, müvekkilini yeni bir avukat bulana kadar zarara uğrama ihtimaliyle karşı karşıya bırakacak biçimde ve koşullarda kendisine tevdi edilen işi/talimatı bırakamaz.

3.2. Çıkar Çatışması

3.2.1. Bir avukat, aralarında çıkar çatışması olan veya olma riski bulunan iki veya daha fazla sayıda müvekkile aynı konuda danışmanlık veya temsil hizmeti veremez, onlar adına hareket edemez.

3.2.2. Bir avukatın iki ya da daha fazla müvekkili arasında çıkar çatışması çıkarsa ve kendisine duyulan güvenin sarsılma tehlikesi veya bağımsızlığının zedelenme ihtimali doğarsa, müvekkillerinin tamamının vekaletinden çekilmek zorundadır.

3.2.3. Bir avukatın yeni bir müvekkili temsil etmesi, eski müvekkilinin güvenini yitirme ihtimalini doğuracaksa veya eski müvekkilinin işleri hakkında sahip olduğu bilgiler, yeni müvekkiline haksız bir avantaj sağlayacaksa, avukat, yeni müvekkilin vekaletini üstlenmekten kaçınmalıdır.

3.2.4. Avukatlar ortaklık halinde çalışıyorlarsa, yukarıda yer alan 3.2.1 ila 3.2.3 numaralı maddeler bu ortaklık ve tüm üyelerine uygulanır.

3.3. *Pactum de Quato Litis*(Hasılı Davaya İştirak Sözleşmesi-Dava Sonucuna Ortaklık Sözleşmesi)

3.3.1. Avukatlar *pactum de quato litis*(dava sonucuna ortaklık sözleşmesi) yapamaz.

3.3.2. “*Pactum de quato litis*”, bir avukatın, müvekkilin taraf olduğu bir konuda, o konuyla ilgili bir sonuca ulaşılmadan önce yapılan ve müvekkilin sonuçta elde edeceği parasal veya herhangi bir kazancın bir kısmını avukata ödemeyi taahhüt ettiği sözleşmeyi ifade etmektedir.

3.3.3. Avukatlık ücreti, davanın müddeabihisiyle oranlı olarak ödenecekse ve bu oran resmi makamlarca onaylanmış bir ücret tarifesine göre ve avukat üzerinde yetkisi olan bir makamın denetimi altında belirleniyorsa ; bu usul, *pactum de quato de litis* sayılmaz.

3.4. Ücretlerin Düzenlenmesi

Bir avukatın talep edeceği ücret, müvekkile açıkça bildirilmeli, adil ve makul olmalı, avukatın tabi olduğu yasa ve meslek kurallarıyla uyum içinde bulunmalıdır.

3.5. Alacağa Mahsuben Ödeme

Bir avukat alacağı ücrete ve /veya yapacağı harcamalara mahsuben ödeme yapılmasını talep ederse, bu talep makul bir tahmini ücreti ve olası harcamaları geçemez.

Böyle bir ödeme yapılmadığı takdirde 3.1.4. bent hükümleri saklı kalmak üzere, avukat davadan çekilebilir veya davaya bakmayı reddedebilir.

3.6. Avukat Olmayanlarla Ücret Paylaşımı

3.6.1. Bir avukat, tabii bulunduğu yasa ve meslek kurallarının üçüncü bir kişiyle iş ortaklığı ve işbirliği yapmasına izin verdiği haller dışında, ücretini avukat olmayan bir kişiyle paylaşamaz.

3.6.2. 3.6.1. bent hükmü, ölen veya emekliye ayrılan bir avukatın işlerini üstlenen bir başka avukatın; ölen avukatın varislerine veya emekli avukata ücret, komisyon veya diğer ödemeler yapmasına engel değildir.

3.7. Dava Masrafları ve Adli Yardım Konusunda Bilgilendirme

3.7.1. Avukat, her zaman müvekkilinin uyuşmazlığını en düşük mali külfetle gidermeye gayret göstermeli ve uygun aşamalarda, alternatif çözüm yollarına gitme veya sulh olma konularında müvekkiline önerilerde bulunmalıdır.

3.7.2. Bir avukat, adli yardımın mümkün olduğu hallerde, müvekkilini bilgilendirmelidir.

3.8. Müvekkil Parası

3.8.1. Avukatlar, müvekkilleri veya üçüncü şahıslar adına ellerine geçen paraları (bundan böyle “müvekkil parası” olarak belirtilecek) bir kamu otoritesinin denetimine tabii bulunan bir banka veya benzer kurum hesabına (bundan böyle “müvekkil hesabı” olarak belirtilecek) yatıracaktır. Müvekkil hesabı avukatın diğer hesaplarından ayrı olacak; avukat tarafından tahsil edilen paraların tamamı, müvekkilin başka şekilde değerlendirilmesi yönünde bir talebi olmadıkça, bu hesaba yatırılacaktır.

3.8.2. Avukat, müvekkil parasıyla ilgili tüm işlemleri gösterecek tam ve doğru kayıtları tutacak ve müvekkil hesabını, tuttuğu diğer

hesaplardan ayıracaktır. Bu kayıtların ulusal mevzuat gereği belirli süre muhafaza edilmek zorunluluğu olabilir.

3.8.3. Ulusal mevzuatın açıkça izin verdiği haller veya bankaların aldığı harçlar dışında, müvekkil hesabı avukatın herhangi bir müdahalesiyle borçlu bakiye veremez. Bu tür hesaplar hiçbir nedenle teminat veya kefalet olarak gösterilemez. Müvekkil hesabıyla başka bir banka hesabı arasında takas, birleşme yapılamayacağı gibi; müvekkil hesabındaki müvekkil parası, avukatın bankaya olan borcunu kapatmak için kullanılamaz.

3.8.4. Müvekkil paraları, derhal veya bildirdikleri koşullarda müvekkil hesabına transfer edilmelidir.

3.8.5. Avukat, yazılı olarak bilgi vermeden, müvekkil hesabından kendi hesabına avukatlık ücreti transfer edemez.

3.8.6. Üye devletlerdeki yetkili makamlar, gizlilik kuralları veya hukuk mesleğine ilişkin ayrıcalıklar saklı olmak kaydıyla, müvekkil parasına ilişkin belgeleri onaylama ve inceleme yetkisine sahiptir.

3.9. Mesleki Sorumluluk Sigortası

3.9.1. Avukatlar, mesleğin icrasından kaynaklanabilecek hukuki sorumluluklara karşı, mesleki faaliyetleri nedeniyle karşılaşılabilecekleri risklerin nitelik ve boyutlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, makul ölçüde sigortalanacaklardır.

3.9.2. Sigortalanma zorunluluğunu yerine getiremediği takdirde, avukat bu durumu ve sonuçlarını müvekkile bildirmek zorundadır.

4. MAHKEMELERLE İLİŞKİLER

4.1. Mahkemede Geçerli Meslek Kuralları

Mahkeme veya bir heyet önünde dava takip eden veya duruşmaya çıkan avukat, o mahkeme veya heyetin daha önce belirlenen meslek kurallarına uymalıdır.

4.2. Duruşmaların Adilane Yürütülmesi

Bir avukat, duruşmaların adilane bir şekilde yürütülmesine daima gereken özeni göstermelidir.

4.3. Mahkemelerde Davranış

Bir avukat, mahkemeye karşı gerekli saygı ve nezaketi gösterirken, müvekkilinin çıkarlarını; kendi çıkarlarını ve kendisi veya üçüncü şahıslar bakımından ortaya çıkabilecek sonuçlarını düşünmeksizin, onurlu ve korkusuz bir biçimde savunacaktır.

4.4. Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi

Bir avukat hiçbir zaman mahkemeye, bilerek, yanlış veya yanıltıcı bilgi sunmaz.

4.5. Hakemler ve diğer kişilerle İlişkiler

Bir avukatın mahkemelerle olan ilişkilerinde tabi olduğu kurallar, arada sırada başvurulsa dahi, hakem heyetleri, mahkeme ve mahkeme benzeri işlevleri üstlenmiş diğer kişilerle olan ilişkileri bakımından da geçerlidir.

5. AVUKATLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER

5.1. Meslektaşlık Ruhu

5.1.1. Meslektaşlık ruhu, müvekkillerin yararının gözetilmesi, gereksiz davalara ve mesleğin saygınlığını zedeleyecek diğer davranışlara meydan verilmemesi açısından, avukatlar arasında güven ve işbirliğine dayalı bir ilişkiyi gerektirir. ,

5.1.2. Bir avukat üye devletlerin tüm avukatlarını meslektaş olarak görmeli ve onlara karşı adilane ve nazik davranmalıdır.

5.2. Farklı Üye Devlet Avukatları Arasında İşbirliği

5.2.1. Başka bir üye devlet avukatı tarafından kendisine mesleki yeterliliği aşan bir konuda iş teklifiyle karşılaşan avukata düşen görev, bu işi kabul etmemektir. Böyle bir durumla karşılaşan avukat, kendisine teklifte bulunan meslektaşına, talep edilen hizmeti yerine getirebilecek bir avukata ulaşması için gerekli bilgiyi edinmesi için yardıma hazır olmalıdır.

5.2.2. Bir üye devlet avukatı, diğer bir üye devlet avukatı ile işbirliği yaptığı anda; her ikisine düşen genel görev, ilgili devletlerin hukuk sisteminde ve avukatlık meslek örgütlerinde, ehliyetleri ve yükümlülükleri arasında olabilecek farkları göz önünde bulundurmaktır.

5.3. Avukatlar Arasında İletişim

5.3.1. Başka bir üye devletteki avukata ileti gönderen bir avukat, bu iletinin gizli kalmasını veya aleyhine kullanılmamasını istiyorsa, iletiyi göndermeden önce bu isteğini açıkça belirtmelidir.

5.3.2. İletinin alıcısı olacak avukat, iletinin gizliliğini veya aleyhine kullanılmamasını temin edemeyecekse, bu hususta göndericiyi gecikmeksizin bilgilendirir.

5.4. Tavsiye ücreti

5.4.1. Bir avukat, başka bir avukattan veya herhangi bir şahıstan, o avukatı bir müvekkile tavsiye ettiği veya yönlendirdiği için ücret, komisyon veya herhangi bir karşılık talep ve kabul edemez.

5.4.2. Bir avukat, kendisine bir müvekkile tavsiye etmesi için, hiç kimseye ücret, komisyon veya herhangi bir karşılık ödeyemez.

5.5. Karşı Taraf İletişim

Bir avukat, bir davada veya meselede, başka bir avukat tarafından temsil edildiğini veya danışma hizmeti aldığını bildiği kişi ile, o kişinin avukatının muvafakati olmadan, o dava veya mesele hakkında doğrudan haberleşemez(bu bağlamda haberleştiği takdirde avukata bilgi vermek zorundadır).

5.6. (6 Aralık 2002 tarihinde Dublin’de yapılan Genel Kurul Kararı ile bu madde metinden çıkarılmıştır)

5.7. Ücretlerle İlgili Sorumluluk

Farklı üye ülkelerin Barolarının üyeleri arasındaki mesleki ilişkilerde, bir avukat başka bir avukatı önermekle yetinmeyip kendisi işi bir muhabir avukata verir veya ondan danışma hizmeti isterse; müvekkil borcunu ödeyemeyecek durumda olsa dahi, tevkil eden avukat yabancı muhabire ücret, masraf, ve avans harcamalarını ödemekle şahsen sorumludur. Yine de ilgili avukatlar aralarında işin başında konuyla ilgili olarak özel düzenlemeler yapabilirler. Ayrıca tevkil eden avukat, her an kişisel sorumluluğundan imtina ettiğini yabancı avukata bildirilmeden önce, tahakkuk eden ücret, masraf ve avans harcamaları tutarıyla sınırlayabilir.

5.8. Mesleki Gelişimin Sürdürülmesi

Avukatlar, mesleklerinin Avrupalılık boyutunu da makul biçimde göz önüne alarak mesleki bilgi ve becerilerini korumalı ve geliştirmelidir.

5.9. Farklı Üye Ülke Avukatları Arasındaki Uyuşmazlık

5.9.1. Bir avukat, başka bir üye devletteki meslektaşının meslek kurallarını ihlal ettiğini düşünürse, bu konuda meslektaşının dikkatini çeker.

5.9.2. Farklı üye devlet avukatları arasında mesleki anlamda kişisel bir uyuşmazlık çıktığı takdirde, bu uyuşmazlığın öncelikle dostane bir şekilde giderilmesine çalışılmalıdır.

5.9.3. Farklı üye devlet avukatları, aralarında dostane çözüm sağlanmasına fırsat vermek üzere, üyesi oldukları baro ve meslek örgütlerini bilgilendirmeksizin, birbirleri aleyhine 5.91. ve 5.9.2. bentlerde sözü edilen konularla ilgili işlem başlatmazlar.

AÇIKLAYICI NOT

İş bu Açıklayıcı Not, Meslek Kurallarının ilkinin hazırlamış bulunan CCBE Deontoloji çalışma gurubunca, CCBE Yönetim Kurulunun isteği doğrultusunda hazırlanmış bulunmaktadır. Bu Açıklamaların amacı Kurallarda yer alan hükümlerin kaynağını açıklamak, özellikle sınır ötesi faaliyetler kapsamında hangi sorunları çözmeye yönelik olduklarını belirtmek ve ayrıca Üye Devletlerdeki Yetkili Organlara bu Kuralların uygulanması konusunda yol göstermektir. Açıklayıcı Not 28 Ekim 1988 tarihinde kabul edilmiş ancak 19 Mayıs 2006 tarihinde yapılan Genel Kurulda güncelleştirilmiştir. Bu Açıklayıcı Not 20 Ağustos 2007 tarihinde yapılan Olağan üstü Genel Kurul toplantısında resmi olarak kabul edilen, CCBE Tüzüğünde yapılan değişiklikleri de göz önüne almaktadır. Hemen belirtelim ki 1.4. madde’de yer alan meslekler listesi değişikliğe tabi bulunmaktadır.

Kuralların orijinali İngilizce ve Fransızca dillerindedir. Diğer Topluluk dillerine yapılacak tercümelemler ülke delegelerinin yetkisi dahilinde bulunmaktadır.

1.1. Madde’nin Açıklaması – Avukatın Toplumdaki Görevi

CCBE tarafından 1977 tarihinde kabul edilen Perugia Deklarasyonu AT(Avrupa Topluluğu) genelinde avukatlara uygulanacak mesleki davranış kurallarına ilişkin temel ilkeleri belirlemiştir. 1.1. Madde hükmü; Perugia Deklarasyonunda belirtilen ve avukatın toplumdaki rol ve görevinin bu göreve ilişkin kuralların temelini oluşturduğu hususunun temelini oluşturduğu hususunu teyit etmektedir.

1.2. Madde'nin Açıklaması – Meslek Kurallarının Niteliği

Bu madde hükmü Perugia Deklarasyonu'nda yer alan meslek kurallarına ilişkin açıklamaları somut olarak yinelemekte olup belli başlı bazı kuralların bölgesel koşullara bağlı olmakla beraber temel olarak ortak değerlere dayandığını ifade etmektedir.

1.3. Madde'nin Açıklaması – Kuralların Amacı

Bu hüküm, Perugia Deklarasyonu ile ilkelerde yapılan yenilik ve değişikliklerin; AB, AEB ve İsviçre Konfederasyonu ile CCBE'nin yedek ve gözlemci Üyeleri'nin avukatlarının, özellikle sınır ötesi faaliyetlerin(1.5. Madde'de açıklandığı üzere) vurgu yapmaktadır. 1.3.2. Madde'nin hükmü ise CCBE'nin Kurallara ilişkin olarak özel amacını vurgulamaktadır.

1.4. Madde'nin Açıklaması – Ratione Personae (Kişi Bakımından) Uygulama Alanı

Bu kurallar, 1977 tarihli Avukatlık Hizmetlerine ilişkin Direktifi ve 1978 tarihli Kuruluş Direktifi'nde tanımlanan, bütün AB üyesi avukatlarla CCBE'nin Yedek ve Gözlemci Üyelerinin avukatlarına da uygulanacaktır. Diğer bir ifade ile, Direktif kapsamına giren ve yapılan değişikliklerle isimleri Direktife eklenen devletlerin avukatlarını. CCBE'ye Tam, Yedek ve Gözlemci Üyesi olup aşağıda yer alan devletlerin avukatları bu Kurallara tabi bulunmaktadır:

Arnavutluk

Avokat

Ermenistan

Pastaban

Avusturya	Rechtsanwalt
Belçika	avocat/advocaat/Rechtsanwalt
Bulgaristan	advokat
Hırvatistan	odvjetnik
Kıbrıs	dikegoros
Çek Cum.	Advokat
Danimarka	advokat
Estonya	vandeadvokaat
Finlandiya	asianajaja / advokat
Makedonya	advokat
Fransa	avocat
Gürcistan	Advokati / Advokatebi
Almanya	Rechtsanwalt
Yunanistan	dikegoros
Macaristan	ügyved
İzlanda	lögmaour
İrlanda	barrister, solicitor
İtalya	avvocato
Latviya	zverinats advokats

Liştenştayn	Rechtsanwalt
Litvanya	advokatas
Lüksemburg	avocat / Rechtsanwalt
Malta	avukat, prokuratur legali
Montenegro	advocat
Moldova	Avocat
Hollanda	advocaat
Norveç	advokat
Polonya	adwokat, radca prawny
Portekiz	advogado
Romanya	avocat
Sırbistan	advokat
Slovakya	advokat / advokatka
Slovenya	odvetnik / odvetnica
İspanya	abogado/avocat/abokatu/avogado
İsveç	advokat
İsviçre	Rechtsanwalt/Anwalt/Fürsprech/ Fürsprecher/avocat/avvocato/advokat
Türkiye	avukat

Ukrayna

advokat

Birleşik Krallık

advocate, barrister, solicitor

Bu Kuralların, üye olmayan diğer Avrupa devletlerinin avukatlık meslekleri tarafından da kabul edileceğine ve Üye Devletlerle aralarında yapacakları uygun sözleşmelerle uygulama imkanı bulacağına inanılmaktadır.

1.5. Madde'nin Açıklaması – Ratione Materiae (Madde Bakımından) Uygulama Alanı

Belirtildiği üzere, bu kurallar, AB, AEB ve İsviçre Konfederasyonu ile CCBE'nin Tam, Yedek ve Gözlemci Üyelerinin-1.4. Madde ile 1.6. Madde'de yer alan "Üye Ülke" tanımına bakınız(ayrıca bu kuralların uygulama kapsamına girmesi gelecekte muhtemel olan devletlerin avukatlarına ilişkin yukarıda yer alan açıklamaya bakınız)- "sınır ötesi" faaliyetlerine doğrudan uygulanmak üzere vaz edilmiştir. Sınır ötesi faaliyet tanımı; A ülkesinde, A ülkesinin iç hukukundan kaynaklanan ve fakat bir A ülkesi avukatı ile B ülkesi avukatı arasındaki ilişkiyi kapsamaktadır. Ancak, A ülkesinden iki avukat arasında B ülkesindeki bir ilişki/ihtilafa ilişkin faaliyet hiçbir şekilde B ülkesinde gerçekleşmemiş ise, sınır ötesi faaliyet kapsamında değildir. Bununla beraber, A ülkesinden bir avukat ile B ülkesinden bir avukat arasında yapılan ve A ülkesinden B ülkesine gönderilen iletişim sınır ötesi faaliyet olarak değerlendirilecektir.

1.6. Madde'nin Açıklaması – Tanımlar

Bu hüküm, Kurallarda yer alan; "Üye Devlet", "Kendi Üye Devleti", "Ev Sahibi Üye Devlet", "Yetkili Makam", "77/249/EEC sayılı Direktif", "98/5/EC sayılı Direktif" gibi terimlerin tanımını yapmaktadır. "Sınır ötesi faaliyette bulunan avukat"a yapılan gönderme, 1.5. Madde'de yapılan "sınır ötesi faaliyetler" göz önüne alınarak yorumlanmalıdır.

2.1. Madde'nin Açıklaması – Bağımsızlık

Bu hüküm Perugia Deklarasyonu'nda yer alan temel ilkeyi teyit etmektedir.

2.2. Madde'nin Açıklaması – Güven ve Dürüstlük

Bu hüküm de aynı şekilde, Perugia Deklarasyonu ile kabul edilmiş olan genel bir prensibi teyit etmektedir.

2.3. Madde'nin Açıklaması – Sır Saklama

Bu madde hükmü öncelikle; Perugia Deklarasyonu ile Avrupa Adalet Divanı'nın AM&S (157/79) sayılı davasında kabul edilen genel ilkeleri 2.3.1. madde ile vurgulamaktadır. Buna ilaveten, Madde 2.3.2. ila 4. Maddeler ile sır saklama ilkesini spesifik bir kural haline getirmektedir. 2.3.2. madde; sır saklamaya saygı ilkesinin temel kuralını koymaktadır. 2.3.3. madde; bir avukat müvekkilin vekili olmaktan ayrılrsa dahi, ona ilişkin sır saklama yükümlülüğünün devam ettiğini teyit etmektedir. 2.3.4. madde ise; avukatın sadece kendisinin değil bürosunda çalışan kişilerin de bu yükümlülükle bağlı olduklarını teyit etmektedir.

2.4. Madde'nin Açıklaması – Diğer Baro ve Meslek Örgütlerinin Kurallarına Uyma

Avukatlar Hizmet Direktifi'nin 4. Maddesi; bir üye devlet avukatının AT Antlaşması'nın 49. Maddesi uyarınca, diğer bir üye devlette sürekli veya geçici olarak hizmet vermesi durumunda, o ülke kurallarına riayet etmesi gerektiği hususunu düzenlemektedir. Söz konusu 49. Madde:

- (a) Bir ev sahibi üye devlette bir müvekkili yargı mercileri veya kamu kurumları önünde temsil eden avukat, o ülkenin avukatlar için düzenlediği kurallara- ikamet, ruhsat, meslek kurumuna kayıt gibi koşullar dışında- uygun hareket etmek zorundadır;
- (b) Üye ülkede bu faaliyetleri sürdüren avukat, kendi geldiği ülkedeki avukatlar için zorunlu kurallara bakmaksızın, Ev sahibi Ülke avukatlarının meslek kurallarını göz önüne almak zorundadır;
- (c) Bu faaliyetler İngiltere’de gerçekleşiyorsa; “ev sahibi üye ülke meslek kuralları”, bu aktiviteler duruşma avukatları(barristers) ve avukatlara(advocate) tahsis edilmediği sürece, duruşmaya girmeyen avukatlar(solicitors)’ın tabi olduğu meslek kurallarını ifade eder. Ancak, İrlandalı duruşma avukatları(barristers) İngiliz duruşma avukatları(barristers)nın tabi bulunduğu meslek kurallarına tabidirler. Bu faaliyetler İrlanda’da sürdürüldüğü takdirde ve mahkemelerde duruşmaya girilmesi anlamında ise; “ev sahibi ülke meslek kuralları” duruşma avukatlarının tabi olduğu kurallar demektir. Diğer hallerde ise duruşmaya girmeyen avukatların tabi bulunduğu meslek kuralları anlaşılmalıdır. Bununla beraber; İngiliz avukatları İrlanda’da daima duruşma avukatlarının tabi olduğu kurallara tabi olurlar;
- (d) Yukarıda (a) bendinde belirtilenler dışında faaliyetler sürdüren bir avukat geldiği Üye Ülkenin meslek kurallarına tabi olmakla beraber ev sahibi ülkede geçerli bulunan avukatlıkla bağdaşmayan faaliyetler, meslek sırrı, diğer avukatlarla ilişkiler, aralarında menfaat çatışması bulunan kişilere aynı konuda hizmet sunmak, reklam gibi kurallara saygı göstermek zorundadır. Ancak bu kurallar o ev sahibi ülkede büro açmamış olan bir avukata, ancak o avukatın faaliyetlerini engellemediği, avukatın itibarını zedelediği ve imkansız olmaması halinde uygulanacaktır.

Avukatların Kuruluş(Büro açma) Direktifi, bir Üye Ülke avukatının diğer bir Üye Ülkede daimi şekilde avukatlık yapması halinde AT

sözleşmesinin 43. Maddesi doğrultusunda, aşağıda yer alan hükümleri içermektedir.

- (a) Tabi olduğu esas ülkede geçerli olan meslek kurallarına bakılmaksızın, kendi ülkesinde aldığı unvanla ev sahibi ülkede avukatlık yapan bir avukat, misafir olduğu ülke sınırları içinde faaliyette bulunan o ülke avukatlarının tabi bulunduğu kurallara tabi olacaktır (6.1. Madde);
- (b) Ev sahibi ülke, kendi ülkesinden aldığı unvanla ev sahibi ülkede avukatlık yapan bir avukattan, kendi sınırları içinde avukatların tabi olduğu meslek kuralları gereği mesleki sorumluluk sigortası yaptırmasını veya mesleki güvenlik fonuna üye olmasını talep edebilir.

Bununla beraber, avukat kendi ülkesinde benzer hüküm ve şartları taşıyan mesleki sorumluluk sigortası veya güvenlik fonuna üye olduğunu ispat ederse bu zorunluluktan muaf olacaktır. Eğer koşullar ve sigorta şartlarında kısmi uyum varsa, Yetkili Makam, artan kısım için ev sahibi ülkedeki kurallara uygun olarak tamamlayıcı veya ek sigorta yapılmasını talep edebilir (6.3. Madde); ve

- (c) Ev sahibi ülkede kendi tabi olduğu ülkede aldığı avukatlık unvanı ile kayıtlı bulunan bir avukat, o ülkede ücretli, bir avukat ve hukuk bürosunda ortak avukat veya kamu veya özel kurum veya kuruluşta, ev sahibi ülke kurallarının verdiği izin ölçüsünde çalışabilir (8. Madde).

Direktif'in kapsamı içinde bulunmayan durumlarda topluluk hukuku yorum yoluyla uygulanacaktır, nitekim 2000/31/EC sayılı Elektronik Ticaret Direktifi gibi. Temel İlkeler'in en önemli özelliğinden bir tanesi de "çifte deontoloji"yi, diğer bir ifade ile birbirleriyle çelişen ulusal kuralları önlemektir (bakınız 1.3.1. Madde).

2.5. Madde'ye ilişkin açıklama – Avukatlıkla Bağdaşmayan Faaliyetler

Farklı üye devletler arasında ve üye ülkelerin kendi uygulamalarında da bir avukatın avukatlık dışında hangi faaliyetlerde bulunabileceği konusunda farklılıklar bulunmaktadır, örneğin; ticaretle uğraşmak. Kuralların genel amacı; avukatın bağımsızlığını veya yargının yönetimini engelleyecek başka faaliyetlerde bulunmasını önlemek suretiyle korumaktır. Bu konuda görülen farklılıklar, bölgesel koşullardan, avukatın işlevinin farklı algılanmasından ve değişik kanun yapma tekniklerinden kaynaklanmaktadır. Örneğin; bazı uygulamalarda avukatların belirlenmiş birtakım işleri yapması açıkça yasaklanmışken diğer bazı uygulamalarda, avukatın bağımsızlığına ilişkin güvenceler göz önüne alınarak, izin verilmektedir.

2.5.2. Madde ve 3. Madde, bir üye devlet avukatının, o ev sahibi üye devlet avukatlık mesleği mensubu olmamasına rağmen sınır ötesi faaliyette bulunmasına ilişkin düzenleme getirmektedir.

2.5.2. Madde, ev sahibi devlette, ulusal hukuki faaliyetlerde bulunan veya ulusal makamlarlar nezdinde iş takibi yapan bir avukatın; ev sahibi devletin avukatlıkla bağdaşmayan faaliyetlere ilişkin kurallarına tam olarak uymakla yükümlü bulunmaktadır. Avukat ev sahibi devlette büro açmış olsun veya olmasın bu kurala uyumak zorundadır.

Diğer taraftan, 2.5.3. Madde; ev sahibi ülkede Kuruluş Direktifi doğrultusunda büro kurmuş bulunan bir avukat ev sahibi ülke tarafından getirilmiş bulunan yasaklara veya avukatlıkla uyuşmayan, doğrudan doğruya ticaretle uğraşmak veya avukatlıkla bağdaşmayan diğer faaliyetlerde bulunmamak suretiyle, ev sahibi devletin yasak veya bağdaşmayan faaliyetlere ilişkin kurallarına saygı göstermek zorundadır.

2.6. Madde'ye ilişkin açıklama – Kişisel Reklam

“Kişisel reklam” tanımı; Barolar ve Meslek Örgütleri tarafından üyelerini kapsat şekilde yapılan kurumsal reklamlar dışında, avukatlık büroları ve avukatlar tarafından yapılan reklamları kapsamaktadır. Kişisel reklam kavramı üye ülkeler arasında da farklılıklar göstermektedir. 2.6. Madde, sınır ötesi avukatlık faaliyetleri

anlamında, kişisel reklam kavramı açısından birbiri ile çelişen bir husus olmadığı hususunu düzenlemektedir. Ancak, avukatlar kendi tabi oldukları devlet tarafından getirilen yasaklama ve kısıtlamalara tabi bulunmakta olup, aynı şekilde ev sahibi ülke tarafından getirilmiş bulunan yasak ve kısıtlamalara da, Hizmetler ve Kuruluş Direktifleri doğrultusunda, uymakla yükümlüdürler.

2.7. Madde'ye ilişkin açıklama – Müvekkilin menfaati

Bu hüküm; bir avukatın, müvekkilinin menfaatini kendi menfaati veya bir meslektaşının menfaatinden önde tutması gereğine vurgu yapmaktadır.

2.8. Madde'ye ilişkin açıklama – Avukatın müvekkiline karşı sorumluluğunun sınırı

Bir avukatın müvekkilini sınır ötesi işlemler bakımından temsil etmesi durumunda, bu temsil şekli ister sözleşme ister şirket aracılığı ile olsun, avukatın yükümlülüğünün sınırlandırılmasına herhangi bir itiraz olamayacağı hususuna açıklık getirmektedir. Ancak bu hükmün uygulanması ilgili kanun ve meslek kuralları izin verdiği ölçüde gerçekleşebilecek olup bazı yargı yetkilerinde yürürlükte olan meslek kuralları sorumluluğun sınırlandırılmasını yasaklamakta veya engellemektedir.

3.1. Madde'ye ilişkin açıklama – Vekaletin Kabulü ve Sona Ermesi

3.1. 1. Madde; bir avukatla müvekkili arasında ilişki sağladığını ve avukatın, yetkili bir temsilci aracılığı ile de olsa, müvekkilinden

talimat alması gerektiği hususunu düzenlemektedir. Avukatın sorumluluğu aracının veya müvekkilin isteklerini yerine getirmektir.

3.1.2. madde bir avukatın görevini yerine getirmesine ilişkin usulü belirlemektedir. Avukatın talimatları bizzat yerine getirmesi konusundaki kişisel sorumluluğu, yetkisini başkasına devrederek bertaraf edilemez. Bununla beraber, bu düzenleme yasalar ve meslek kurallarını verdiği izin ölçüsünde avukatın hukuki sorumluluğunu sınırlamasını önlemektedir-bakınız 2.8. madde.

3.1.3.madde o devletin yasa ve uygulamasına yabancı olan veya bilmeyen başka bir üye devlete tabi avukat veya müvekkilin veya diğer yasalarını bilmediği diğer devletin düzenlemesine göre bir işi halletmesinin talep edilmesi durumunda, bunun sınır ötesi faaliyet kapsamında değerlendirileceğine ilişkin bir ilkedir.

Bir avukatın işi/vekaleti kabul etmeme hakkı bulunmakla beraber 3.1.4.madde hükmü uyarınca; vekaleti kabul eden avukat müvekkilinin menfaatini teminat altına almadan, vekaletten ayrılmamakla yükümlü bulunmaktadır.

3.2.madde'ye ilişkin açıklama - Çıkar Çatışması

3.2.1.madde uyarınca bir avukatın aynı konuda, aralarında mevcut veya doğması muhtemel bir çıkar çatışması olmaması halinde, iki ayrı veya daha çok müvekkilin vekaletini almasını engelleyen bir husus bulunmamaktadır. Bir avukat, aynı konuda iki veya daha fazla müvekkile hizmet vermekteyken, müvekkiller arasında bir ihtilaf çıkması halinde, güvenin sarsılması durumunda veya başka nedenlerle avukatın bağımsızlığı ihlal ediliyorsa, o zaman avukat müvekkillerinin vekaletini bırakmak zorundadır.

İki veya ikiden çok müvekkile hizmet sunan bir avukatın, müvekkilleri arasında uyuşmazlık doğması durumunda, arabulucu olarak hareket etmesi uygun olabilir. Bu durumda, müvekkiller arasındaki ihtilafın avukatın vekaletten çekilmesini gerektirip gerektirmediğine, avukatın kendisinin karar vermesi gerekmektedir. Bu olmadığı takdirde, avukatın durumu müvekkillerine açarak

aralarındaki ihtilafı gidermek için arabuluculuk teklif etmesi uygun olabilir, ancak bu konuda uzlaşma sağlanamazsa avukatlıktan çekilebilir.

3.2.4. Madde, yukarıdaki 3. Madde hükmünün ortaklık şeklinde çalışan avukatlara uygulanmasına ilişkindir. Örneğin, bir avukatlık ortaklığının iki müvekkili arasında çıkar çatışması varsa, ortaklık avukatları bu müvekkillerin vekaletinden çekilecektir. Öte yandan, İngiliz sisteminde, duruşma avukatları(barrister) tarafından “oda”(chamber) şeklinde oluşturulan ortaklıklarda avukatlar müvekkilleri bireysel olarak temsil ettikleri için, ortaklık avukatları aralarında çıkar çatışması olan müvekkillerin davalarına bakabilirler.

3.3. Madde’ye ilişkin açıklama – Pactum de Quoto Litis (Hasılı Davaya İştirak Sözleşmesi)

Bu hüküm bütün Üye Ülkelerdeki ortak yaklaşımı sergilemekte olup olası bir ücret konusunda anlaşma(*pactum de quoto litis*)(*hasılı davaya iştirak sözleşmesi*) yapılmasının adaletin sevk ve yönetimine aykırı olduğu zira böyle bir sözleşme dava ve duruşmalarda spekülasyona yol açacağı gibi suiistimale de açık bulunmaktadır. Ancak, bu madde hükmü; usul ve yasalara uygun olarak, müvekkillerin haklarının ve adaletin yönetimini hususlarında yeterli denetim ve düzenleme kapsamında yapılmış bulunan, avukatlık ücreti ödenmesine ilişkin olarak yapılacak veya yapılmış olan anlaşmaların sürdürülmesini önlemeyi veya yasaklamayı amaçlamamaktadır.

3.4. Madde’ye ilişkin açıklama – Ücretlerin Düzenlenmesi

3.4. madde ile üç şart düzenlenmektedir, bunlar: bir avukatın müvekkiline ücretini açıklamasına ilişkin genel standart, ücretin makul ve adil olması şartı, ilgili mevzuat ve meslek kurallarına uyma şartıdır.

Pek çok üye devlette; avukatlık ücretlerini ulusal hukuk veya meslek kuralları doğrultusunda, Baro veya başka bir organın karar verme yetkisi doğrultusunda düzenleyen bir mekanizma mevcut bulunmaktadır. Kuruluş Direktifi’nin uygulandığı, avukatın hem kendi

devleti hem de ev sahibi devleti yasal kurallarına tabi olduğu durumlarda ücret konusunda her iki taraf düzenlemesine uymak zorunda kalınabilir.

3.5. Madde'ye ilişkin açıklama – Alacağa Mahsuben Ödeme

3.5. Madde'ye göre bir avukat vekalet ücretine mahsuben bir ödeme talep edebilir ancak bu talebe, sınır olarak makul koşulu getirilmiştir. Vekaletten çekilmeye ilişkin 3.1.4. maddeye bakınız.

3.6. Madde'ye ilişkin açıklama – Avukat Olmayanlarla Ücret Paylaşımı

Bazı üye devletlerde, avukatların, avukat veya başka meslek mensupları ile ortaklık kurarak çalışmasına izin verilmektedir. 3.6.1. madde hükmü, kabul gören ortaklıklardaki ücret paylaşımını önleyici nitelikte olmadığı gibi, bu Meslek kurallarına tabi bulunan avukatların(bakınız 1.4. Madde) “diğer avukatlarla” örneğin; üye olmayan ülke avukatları, üye ülkelerde ki noterler gibi, ücret paylaşımını da önleyici nitelikte değildir.

3.7. Madde'ye ilişkin açıklama – Dava Masrafları ve Adli Yardım Konusunda Bilgilendirme

3.7.1. madde bir ihtilafın, müvekkil lehine, sulh yolu ile anlaşarak veya ihtilafı alternatif uyuşmazlık çözüm yollarından biri ile çözümünü önermek dahil, en az masrafla halli için çaba gösterilmesinin önemine vurgu yapmaktadır.

3.7.2. madde ise avukatın müvekkiline, eğer koşullar varsa, adli yardımdan istifade edebileceğini hatırlatmasının gerekli olduğuna ilişkindir. Sınır ötesi ihtilaflarla ilgili olarak ise bir avukatın bilmesi gereken husus; adli yardıma ilişkin ulusal düzenlemelere avukatın aşına olamayabileceğidir.

3.8. Madde'ye ilişkin açıklama – Müvekkil Parası

3.8. Madde hükmü; AB sınırları içinde bir avukat nezdinde bulunan müvekkil paralarının düzgün bir şekilde kontrol edilmesi ve tahsisi konularında gerekli bulunan asgari düzenlemelere ilişkin olarak CCBE'nin Kasım, 1985 tarihinde Brüksel'de yapılan toplantısında kabul edilen tavsiyesini yansıtmaktadır. Bu bağlamda, 3.8. madde, ulusal düzenlemelerle getirilmiş bulunan daha kapsamlı veya sıkı koruma kurallarına bakılmaksızın, uyulması gereken asgari standartları belirlemektedir.

Bir müvekkilin fonlarını nezdinde tutan avukat, sınır ötesi faaliyetlerde bile, tabi olduğu ülke barosunun kuralları ile bağlı bulunmaktadır. Burada önemli olan husus; Kuruluş Direktifi kapsamında ev sahibi ülkede büro açmış olan avukatın, birden fazla üye ülke kurallarının uygulanabileceğinden haberdar olmasıdır.

3.9. Madde'ye ilişkin açıklama – Mesleki Sorumluluk Sigortası

3.9.1. madde; CCBE'nin Kasım 1985 tarihinde Brüksel'de yapılan toplantısında alınan kararlar ve tavsiyeler doğrultusunda Topluluk sınırları içinde faaliyet gösteren bir avukatın, mesleki kusurdan kaynaklanabilecek taleplere karşı sigortalanması gerektiğini yansıtmaktadır. 3.9.2. madde ise 3.9.1. madde de belirtildiği gibi hangi koşullarda sigorta yaptırılmayacağını düzenlemektedir.

4.1. Madde'ye ilişkin açıklama – Mahkemelerde Geçerli Meslek Kuralları

Bu madde, bir avukatın davalarının görüldüğü mahkeme veya heyet kurallarına uymak zorunda olduğuna ilişkindir.

4.2. Madde'ye ilişkin açıklama – Duruşmaların Adilane Yürütülmesi

Bu hüküm, delillerin taraflarca sunulduğu davalarda, bu durumu avukatın hasmına karşı haksız çıkar sağlamak üzere kullanmasını önlemeye yönelik genel bir prensiptir. Örneğin, avukat usul hükümlerinin izin verdiği ölçüde; karşı tarafa makul bir süre önce bilgi vermeden dava ile ilgili olarak hakim ile görüşmemeli ve usul

hukukuna aykırı olarak liste, not veya belge sunmamalıdır. Bir avukat, kanunen yasaklanmadıkça, karşı taraf avukatının onayı olmadan sulh teklifinde bulunamaz. Bu konuda 4.5. madde'ye bakınız.

4.3. Madde'ye ilişkin açıklama – Mahkemelerde Davranış

Bu madde hükmü bir taraftan mahkeme ve kanuna saygı göstermek diğer taraftan da müvekkilin çıkarlarının korunması arasında denge kurulmasını düzenlemektedir.

4.4. Madde'ye ilişkin açıklama – Yanlış veya yanıltıcı bilgi

Bu hüküm uyarınca bir avukat, hiçbir zaman, bilerek mahkemeyi yanıltmamalıdır. Mahkemeler ve avukatlık mesleği arasında güven sağlanabilmesi için bu gerekli bulunmaktadır.

4.5. Madde'ye ilişkin açıklama – Hakemler ve Diğer Kişilerle İlişkiler

Bu hüküm, yukarıda mahkemelerle ilgili olarak düzenlenen hükümlerin, mahkeme benzeri görev yapan makamlara da uygulanacağı konusundadır.

5.1. Madde'ye ilişkin açıklama – Meslektaşlık Ruhu

Perugia Deklarasyonunda alınan kararlara dayanarak düzenlenen bu hüküm; avukatlık mesleğini yapanlar arasında güven ve işbirliğinin sağlanmasının kamu yararına olduğuna ilişkin bulunmaktadır. Ancak, bu husus meslek ve meslektaşların çıkarını adalet ve müvekkil menfaatinin önüne geçirmeyi haklı kılmamaktadır (bakınız 2.7. madde).

5.2. Madde'ye ilişkin açıklama – Farklı üye ülke avukatları arasında işbirliği

Bu hüküm de Perugia Deklerasyonu ile benimsenen bir ilkeye ilişkin olup farklı ülke avukatları arasındaki işbirliği ve işlerde yanlış anlaşılmanın bertaraf edilmesine yöneliktir.

5.3. Madde'ye ilişkin açıklama – Avukatlar arasında iletişim

Bazı üye devletlerde; avukatlar arasındaki iletişim(yazılı veya sözlü olsun)in kural olarak, iletişimde bulunan avukatlar arasında gizli tutulması gerekir. Diğer bir ifade ile bu bilgiler ne müvekkillere, ne üçüncü şahıslara nede mahkemeye açıklanamaz. Ancak, bunun dışındaki üye ülkelerde yapılan iletişim “gizli” kayıt ve kaşesi ile yapılmadıkça, yukarıda bahsedilen gizlilik kapsamı içine girmemektedir.

Hatta bazı üye ülkelerde avukatlar, müvekkilini diğer meslektaşları ile yaptığı tüm iletişim konusunda bilgilendirir ve “Gizli” kaydını taşıyan bir ileti sadece avukat ve müvekkili için olup üçüncü şahıslarca kötüye kullanılamaz.

Bazı üye devletlerde ihtilafları halletmek için gönderilmiş olan, ancak mahkemeye sunulmayacak olan bir iletinin üstüne avukat tarafından; “ihtirazi kayıtsız” kaydı konulmalıdır.

Yukarıda belirtilen ve farklı ülkelerde görülen bu farklı uygulamalar çoğu zaman yanlış anlaşılmalara sebep olmaktadır.

Bu nedenle, avukatlar sınır ötesi iletişimlerinde çok dikkatli davranmalıdır.

Sınır ötesi bir meslektaşına mektup gönderecek bir avukat bu iletinin gizli tutulması veya “ihtirazi kayıtsız” kaydını koymak istediği takdirde bunun kabul edilip edilmeyeceğini mektubu göndermeden önce meslektaşına sormalıdır. İletinin bu şekilde kabul edilmesini arzu eden bir avukat, bu isteğini yazışma içinde veya ayrı bir üst yazı ile bildirmelidir.

İletinin gönderildiği avukat mektubun “gizli” veya “ihtirazi kayıtsız” şerhini göz önüne almayacak veya alamayacak bir konumda ise

göndereni derhal haberdar etmelidir. Şayet ileti alınmış ise, ulusal mevzuat ve uygulama izin verdiği takdirde, açılmadan veya içeriği beyan edilmeden gönderene iade edilmelidir.

5.4. Madde'ye ilişkin açıklama – Tavsiye Ücreti

Bu madde bir avukatın; bir müvekkili başka bir avukata tavsiye veya yönlendirme karşılığı herhangi bir ödeme yapamayacağı ve kabul edemeyeceğine ilişkindir. Bununla beraber bu madde avukatların ücret paylaşmasını engellemez (bakınız 3.6.madde).

Bazı üye devletlerde avukatlar aşağıda belirtilen konularda komisyon kabul edebilir: a) müvekkilin hakları korunuyorsa, b) müvekkile tam açıklama yapıldıysa, c) müvekkil komisyonun alınmasına rıza gösterdiyse. Bu koşullarda komisyon alınması müvekkile verilen hizmetlerin karşılığı olup, avukatların gizli kar edinmesine yönelik olan tavsiye veya yönlendirme ücreti kapsamında sayılmaz.

5.5. Madde'ye ilişkin açıklama – Karşı Taraf İletişim

Bu madde genel kabul görmüş bir prensibi yansıtmakta olup avukatlar arasındaki iş ilişkisinin sorunsuz sürdürülmesini ifade etmekte olup bir başka avukatın tarafın müvekkilinden istifade edilmesini önlemeyi amaçlamamaktadır.

5.6. Madde'ye ilişkin açıklama – Avukat Değiştirmek

5.6. Madde 6 Aralık 2002 tarihinde metinden çıkarılmıştır.

5.7. Madde'ye ilişkin açıklama – Ücretlerle İlgili Sorumluluk

Bu hüküm Perugia Deklarasyonunda yer alan hükmü teyit etmektedir. Ödenmemiş bulunan ücretlerle ilgili sorumluluk konusundaki yanlış anlamalar farklı üye devletler avukatları arasında uyuşmazlıklara sebep olmaktadır. Yabancı bir meslektaşına verilecek ücret konusunda kendi sorumluluğunu kaldırmak veya sınırlamak isteyen bir avukat işin başında bu konuya açıklık getirerek anlaşma sağlamalıdır.

5.8. Madde'ye ilişkin açıklama – Mesleki Gelişimin Sürdürülmesi

Mesleki gelişmeleri takip etmek profesyonel bir yükümlülüktür. Avukatlar,mesleki alanda Avrupa hukukunun artan etkisi ve gelişmesinden, haberdar olmalıdır.

5.9. Madde'ye ilişkin açıklama – Farklı ye Devlet Avukatları Arasında Uyuşmazlık

Bir avukat, başka bir ye devlet avukatından herhangi bir hakkını aramak için hak arama başvurabilir, hakkını talep edebilir. Ancak, ortada mesleki bir ihtilafın veya meslek kurallarından kaynaklanan bir ihtilaf söz konusu ise, gerektiği takdirde dava yoluna gidilmeden, ilgili Barolar veya Meslek örgütlerinin yardımı ile konu dostane yollarla çözülmelidir.

DY-Agustos, 2010